

Változtatás átvezetésére

kötelezett példány:

nem kötelezett példány:

Példány sorszám:

Kutatási tevékenység szabályozása MU 043

Készítette: Prof. Dr. Csernoch László
folyamatgazda

Átvizsgálta: Dr. Balatoni Ildikó
KK operatív igazgató

Jóváhagyta:

Prof. Dr. Berényi Ervin
KK elnök

Prof. Dr. Mátyus László
ÁOK dékán

Dr. Semsei Imre
EK dékán

Prof. Dr. Hegedűs Csaba
FOK dékán

Dr. Vecsernyés Miklós
GYTK dékán

Prof. Dr. Balázs Margit
NK dékán

Prof. Dr. Jenei Attila
NOKK igazgató

Módosítások		
Sorszama	Dátuma	Leírása
1.	2013.09.19.	5.5. pont aktualizálása
2.	2017.10.30.	Teljes körű aktualizálás
3.		

-
1. **A munkautasítás célja**, hogy szabályozza a DE ISO 9001:2008 szabványt alkalmazó szervezeti egységekben történő kutatási tevékenység tervezésének, megvalósításának, dokumentálásának módját.

2. Alkalmazási terület

A munkautasításban foglaltak vonatkoznak a DE ISO 9001:2008 szabványt alkalmazó szervezeti egységek mindazon munkatársaira, akik részt vesznek

- a kutatás személyi és tárgyi feltételeinek biztosításában,
- a kutatási tervek készítésében,
- a kutatás megvalósításában és a szükséges ellenőrzési pontok meghatározásában, a szükséges együttműködések kialakításában.

3. Hivatkozások

MF 13 Kutatás-fejlesztés

DE Tudományos kutatás szabályzata

- Tudományos publikációk etikai követelményei
- Szerződéses munkák szabályzata
- Kísérleti állatok felhasználásának szabályzata
- TDK szabályzat

DE KK Regionális és Intézményi Kutatásetikai Bizottság Ügyrendje

4. Meghatározások

- 4.1. *Kutatás*: meghatározott célú tudományos tevékenység.

Alap kutatás: olyan tudományos tevékenység, amelynek célja a természeti jelenségek (műszaki-technológiai jellemzők) alapvető törvényszerűségeinek, belső összefüggéseinek feltárása, új tudományos ismeretek szerzése, amelyeket az alkalmazott kutatás és a fejlesztési kutatás hasznosít.

Alkalmazott kutatás: az alapkutatás eredményeit gyakorlati célok megvalósítására konvertáló tevékenység.

Kísérleti fejlesztés: az alkalmazott kutatás eredményének tervekbe foglalása, azaz új vagy továbbfejlesztett termékek, eljárások, szolgáltatások tervezése (idetartozik a kereskedelmi felhasználásra nem kerülő prototípus elkészítése is). Nem minősül kísérleti fejlesztésnek a termékeken, termelési eljárásokban, folyamatokban, létező szolgáltatásokon végzett rutinszerű változtatás, még ha az az adott termék, eljárás, folyamat vagy szolgáltatás fejlődését is eredményezi,

Fejlesztési kutatás: alap- és alkalmazott kutatás eredményeit integráló, illetve felhasználó tudományos tevékenység, amelynek célja konkrét technológiák, eljárások illetve módszerek kidolgozása után adott piaci termék előállítására.

4.2. *Szakirodalom*

Valamely tudományág, szakterület vagy szakma gyakorlati és/vagy elméleti kutatási eredményeit összefoglaló, annak művelését ismertető, segítő tudományos értékekkel bíró irodalom (monográfia, szakkönyv, folyóiratok, tanulmányok, szabadalmak).

4.3. *Kutatás feltételei*

- A kutatást irányító személy, aki ismeri a szakirodalmat, és tudja, hogy az adott cél megvalósításához mit kell kutatni.
- Jól felkészült munkatársak (team), akik aktív részesei lehetnek a kutatásnak.
- Infrastruktúra: műszerek, mérőberendezések, mérőrendszerek, adatgyűjtést és feldolgozást támogató számítógépek.

4.4. *Tudományos kutatás etikája*

A tudományos publikációk etikai követelményeit, valamint az állatkísérleti etikai kódexet a *Debreceni Egyetem Tudományos kutatás szabályzata* tartalmazza, az emberen végzett orvostudományi kutatásokkal kapcsolatos eljárási rendet a *DE KK Regionális és Intézményi Kutatásetikai Bizottság Ügyrendje* határozza meg.

4.5. *Mérés*

Anyagi tulajdonságok számszerűvé tétele, azaz valamely mennyiség mérőszámának mértékegységével való közvetlen vagy közvetett összehasonlítás alapján alkalmazó különböző minőségek mennyiségi kapcsolatainak meghatározása. A legfontosabb kísérleti tevékenység. A világ megismerésének alapvető módszere, alkalmas törvények, törvényszerűségek feltárására, további hipotézisek, elméletek ellenőrzésére, anyagok azonosítására, illetve meghatározására.

4.6. *Értékelés*

A kísérleti adatok feldolgozása az elméleti összefüggések alapján, új eredmények, információk meghatározása.

4.7. *Publikálás (megjelenítés, nyilvánosságra hozatal)*

Bármely dokumentumműfajban (monográfia, gyűjteményes mű, tanulmány, tudományos cikk, tudományos előadás stb.) bármely adathordozón megjelentetett szellemi tevékenység.

4.8. *Tudományos cikk*

Új tudományos eredményeket, tudományos folyóiratokban – kiadványokban megjelentető írásos munka. A tudományos cikknek több fajtája van: eredeti cikk, összefoglaló cikk, stb.

-
- 4.9. *Tudományos konferencia*
Adott tudományág, szakterület rendszeresen vagy alkalmanként megrendezett tanácskozási, ami lehetőséget ad egy szakterület legújabb eredményeinek áttekintésére, bemutatására és megvitatására, továbbá adott szakterület művelőinek személyes találkozására.
- 4.10. *Konferencia előadások*
Adott konferencia programjának megfelelő, a programbizottság által elfogadott szóbeli és poszter előadások. A bemutatásra kerülő előadások időtartama és nyelve a rendezők által meghatározott. Az előadást általában vita követi.
- 4.11. *Poszter bemutatás*
Speciális előadás. Adott méretű függőleges felületre kifüggesztett írásos tudományos anyag (szöveg, kép, ábra, táblázat). A konferencia idején a szerző(k) meghatározott időszakban, ott tartózkodnak és ez lehetőséget ad a témával foglalkozókkal való megismerkedésre és konzultációra.
- 4.12. *Tanulmány (tudományos értekezés)*
Egy tudományág részletkérdéseiről vagy egy adott kutatásról szóló kisebb terjedelmű írásos mű, amely egy bizonyos szempontból tárja fel összefoglaló általánosító jelleggel az összefüggéseket.
- 4.13. *Jelentések*
Adott célirányos kutatási feladatok vagy pályázat adott részének vagy egészének teljesítése után az eredmények megadott szempontok szerint történő összefoglalása. Készülhet részjelentés, zárójelentés.
- 4.14. *Szabadalom*
Az adott ország által meghatározott időre – általában 15-20 év – szóló kizárólagos jog (szabadalmi oltalom) felfedezés, új eljárás, új eszköz, új szerkezet, új technológia, illetve találmány védelmére. Megadása szabadalmi eljárás útján történik. Ennek eredményeképpen a találmányok védelmére jogosított országos intézmények szabadalmi leírást bocsátanak ki. A szabadalmi leírás tartalmazza a találmány lényegét, az előállítás módját (technológiáját), a feltalálók nevét, az oltalommal kapcsolatos igényeket, a benyújtás és a megadás időpontját.
- 4.15. *Találmány*
Feltalálók(k) által alkotott, kidolgozott új felfedezés, eljárás, eszköz, szerkezet technológia, műszaki vagy tudományos eljárás.
- 4.16. *Pályázat*
Intézmény, bizottság, alapítvány stb. által meghatározott szellemi, műszaki, technológiai, tudományos jellegű „alkotások” létrehozására történő felhívás. Tartalmazza a célkitűzést, prioritásokat és a pénzügyi feltételeket.

5. A kutatási tevékenység szabályozása

5.1. A kutatómunka feltételei

Az adott kutatómunkát kezdeményező oktató/kutató felelőssége, hogy megfelelő ismereteket szerezzen a kutatási területen elért eredményekről:

- felmérje a kutatás lehetőségeit, szellemi és anyagi forrásigényét,
- a lehetséges együttműködőket (kutatók és intézmények).

5.2. Engedélyezés

Az engedélyezés szabályait és folyamatát „A tudományos kutatás szabályzata” a „DE szabályzat” és a DE Kancellária „Pályázati Szabályzat”-a tartalmazza.

5.3. Nyilvántartásba vétel

Az érvényes szerződésekről az Intézet/ Tanszék/ Klinika a 6.1. sz. melléklet szerinti vagy azzal egyenértékű éves nyilvántartást vezet. A nyilvántartás tartalmazza a szerződések számát, címét, a projekt időtartamát és pénzügyi keretét és a szerződés felelősének nevét.

5.4. Kutatási terv

A kutatási szerződéssel azonos időben a kutatás vezetője a 6.2. sz. melléklet szerinti nyomtatványon vagy azzal egyenértékű dokumentumon Kutatási Tervet készít. A terv tartalmazza a kutatási téma pontos megnevezését, a témavezető, a tervezett résztvevők és együttműködők felsorolását, a kutatási feladatot, a kutatás időtartamát, tervezett részeredményeit, ellenőrzési tervét. A kutatási tervet az intézetigazgató/tanszékvezető/klinikaigazgató aláírásával hagyja jóvá.

5.5. A kutatómunka végrehajtása, dokumentálása

A kutatás vezetője gondoskodik arról, hogy a kutatás résztvevői a kutatási tervet ismerjék és a kutatómunka végzését a tervezettnél megfelelően dokumentálják.

A kutatómunka vezetője a kutatás időtartama alatt tervezetten és rendszeresen kutatási megbeszéléseket tart, a kutatás eredményeinek és problémáinak megismerésére, kezelésére.

Amennyiben a kutatás előrehaladása folyamán olyan (személyi, műszaki) problémák lépnek fel, amelyek a munka sikeres folytatását veszélyeztetik, vagy meggátolják, a kutatómunka vezetője köteles ezt az intézetigazgatónak/tanszékvezetőnek/klinikaigazgatónak jelezni. Az intézetigazgató/tanszékvezető/klinikaigazgató mérlegeli a probléma jellegét, felülvizsgálja a kutatás megvalósíthatóságát, a pályázat előírásai szerint jár el, szükség esetén a kutatás vezetőjével együtt a szerződés módosítását kezdeményezi. Kutatási szerződés módosítása esetén új Kutatási terv készül, amit az eredetihez csatolnak.

A kutatás dokumentálására a „Laboratóriumi jegyzőkönyv”-et (F 0151.C), vagy azzal egyenértékű nyomtatványt kell használni. Számítógépes adatrögzítés esetén a kísérleti adatok elektronikus tárolásának és olvasásának módját (file név, file name extension is Windows esetén) a jegyzőkönyvben fel kell tüntetni.

5.6. Az eredmények dokumentálása

A kutatómunka végrehajtását a (6.3. sz. melléklet szerinti vagy az azon megjelölt adatokat tartalmazó, a pályázati előírásoknak megfelelő) tervezett részjelentések, kutatási megbeszélések feljegyzései és a kutatási zárójelentés dokumentálja. A dokumentáció

folyamatos vezetéséért a témavezető, illetve az általa megbízott munkatárs a felelős. A tudományos eredmények publikálása a *DE Tudományos kutatás szabályzata* szerint történik. A beszámolók aszerint készülnek, ahogyan azt az egyes pályázatokat meghirdető szervezetek kérik. A dokumentumok hivatalos nyelve a pályázat hivatalos nyelve kell, hogy legyen.

5.7. Kutatómunka befejezése

Az adott kutatómunka a kutatási szerződésben vagy megbízásban foglaltak teljesítésével, az eredmények kutatási zárójelentésben történő dokumentálásával, és a zárójelentés a megbízó által történő elfogadásával zárul. A zárójelentés egy példányát a kutatás vezetője köteles minimum 5 évig megőrizni.

5.8. Folyamatos kutatási tevékenység szervezése, ellenőrzése, dokumentálása

Az intézeti/tanszéki/klinikai értekezleteken a kutatási tevékenység előrehaladása, eredményei és problémái, a szükséges módosítások áttekintésre kerülnek. A publikált eredmények szakmai felügyeletéért az intézetvezető/tanszékvezető/klinikaigazgató felelős. Éves kutatási tevékenységük eredményeiről (pályázatok száma, publikációk száma) az Intézetek/Tanszékek/Klinikák minden évben a KSH felé adatot szolgáltatnak.

6. Mellékletek

- 6.1. Kutatási szerződés nyilvántartó lap (F 13027.C)
- 6.2. Kutatási terv (F 13028.C)
- 6.3. Kutatási beszámoló jelentés (F 13029.C)

7. Hivatkozott formanyomtatványok

F 13027.C	Kutatási szerződés nyilvántartó lap
F 13028.C	Kutatási terv
F 13029.C	Kutatási beszámoló jelentés
F 0151.C	Laboratóriumi jegyzőkönyv

8. A folyamat működésére jellemző mutatók

MF 13 „Kutatás fejlesztés” folyamatleírás szerint

KUTATÁSI SZERZŐDÉS NYILVÁNTARTÓ LAP

..... (intézet/ tanszék/klinika)

..... év

Ssz.	Szerződés aláírás dátuma	Kutatási szerződés				Témavezető neve/aláírása	Megjegyzés
		száma	címe	pénzügyi kerete	időtartama		

Dátum:

 intézetigazgató/tanszékvezető/klinikaigazgató

Módosítás dátuma:

KUTATÁSI TERV

..... (szervezeti egység)

..... év

1. Kutatási téma:
2. Témavezető:
3. Anyagi forrás:
4. Időtartam:
5. Résztvevők:
 - ...
 -
6. Közreműködők:
7. Kutatási feladatok:
 -
 -
 -
8. Tervezett eredménye:

Dátum:

Készítette:.....

Témavezető

Jóváhagyta:.....

intézetigazgató/tanszékvezető/klinikaigazgató

KUTATÁSI BESZÁMOLÓ JELENTÉS

..... (szervezeti egység)

.....(időszak)

1. **Kutatási téma:**
2. **Témavezető:**
3. **Közreműködők:**
4. **Kutatás célkitűzése:**
5. **Kutatási célkitűzés adott évben:**
6. **Ráfordítások:**
7. **Kutatás eredményei:**
8. **Eltérés a tervtől és annak indoklása:**
9. **Következő év célkitűzései:**

Dátum:

Készítette:.....

Témavezető

Jóváhagyta:.....

intézetigazgató/tanszékvezető/klinikaigazgató